OBRAZLOŽENJE IZMJENA I DOPUNA FINANCIJSKOG PLANA HŽ PUTNIČKOG PRIJEVOZA ZA 2026. GODINU I PROJEKCIJA PLANA ZA 2027. I 2028. GODINU

UVOD

HŽ Putnički prijevoz, u skladu sa zaključcima Vlade Republike Hrvatske, nastavlja provoditi projekte besplatnoga javnog željezničkog prijevoza djece, učenika osnovnih i srednjih škola, redovnih studenata, umirovljenika i osoba starijih od 65 godina. Od 1. siječnja 2026. omogućen je i besplatan prijevoz osoba s invaliditetom. Također se nastavlja besplatan prijevoz stanovnika Sisačko-moslavačke županije pogođenih potresom. Projekti se provode s ciljem poticanja i stvaranja navike korištenja javnoga željezničkog prijevoza, a djelomično predstavljaju i kompenzaciju tijekom intenzivnih radova na željezničkoj infrastrukturi. Naime, s obzirom na to da se radovi odvijaju na cijeloj željezničkoj mreži, česte su supstitucije vlakova autobusima, što iziskuje osiguravanje dodatnih prijevoznih kapaciteta zbog niskih brzina (prosječna brzina iznosi 42,9 km/h) i izvršavanja voznog reda s obje strane pruge na dionici na kojoj se izvode radovi. Sve navedeno uzrokuje povećanje troškova eksploatacije, i to do 40% zbog povećanih potreba za vozilima i radom.

Remonti pruga nastavljaju se na značajnom dijelu pružne mreže HŽ-a, odnosno na relacijama Križevci – Koprivnica – Novo Drnje - Kloštar, Čakovec – Središće, Donji Kraljevec – Kotoriba, Varaždin – Koprivnica, Oštarije – Ogulin – Moravice, Lekenik – Sisak – Sunja – Novska, na pojedinim dionicama Dugo Selo – Vinkovci, Bizovac – Osijek, Banova Jaruga – Daruvar – Virovitica, na pojedinim dionicama Pula – Buzet i Duga Resa – Karlovac – Bubnjarci.

PRIHODI

	Plan za 2026.	Povećanje/Smanjenje	Novi plan za 2026.	Indeks
PRIHODI POSLOVANJA	166.345.679	39.506.526	205.852.205	**123,7**
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	20.000	0	20.000	**100**
UKUPNI PRIHODI	166.365.679	39.506.526	205.872.205	**123,7**

Ukupni prihodi prema Prijedlogu izmjena i dopuna Financijskog plana za 2026. godinu iznose 205.872.205 EUR te su za 39.506.526 EUR, odnosno 23,7 % veći u odnosu na usvojeni Financijski plan.

Na stavci Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna došlo je do povećanja za 42.543.061 EUR u odnosu na usvojeni Financijski plan. Na stavci Tekuće pomoći proračunu i izvanproračunskim korisnicima došlo je do povećanja prihoda za 24.971.915 EUR. Povećanje potrebnih sredstava za izvršenje obveze javne usluge (PSO) posljedica je istodobnog djelovanja više čimbenika koji su značajno utjecali na poslovanje Društva i povećali troškove pružanja usluge javnoga željezničkog prijevoza putnika. S jedne strane, ostvareni su niži vlastiti prihodi zbog kontinuiranog širenja kategorija korisnika koji ostvaruju pravo na besplatan ili subvencioniran prijevoz, čime se smanjuju prihodi od prodaje prijevoznih karata. Istodobno se povećava opseg pružene usluge uvođenjem većeg broja vlakova i povećanjem prijevozne ponude, što izravno utječe na rast operativnih troškova. Planirani opseg prijevozne usluge u 2026. godini obuhvaća oko 840 vlakova dnevno i više od 14 milijuna vlak-kilometara. Nadalje, na povećanje troškova značajno utječu i intenzivni radovi na željezničkoj infrastrukturi i učestali zastoji u prometu. Takvi uvjeti zahtijevaju organizaciju izvanrednog prijevoza, angažiranje dodatnih voznih sredstava i osoblja te složeniju organizaciju prometa kako bi se osigurali kontinuitet i kvaliteta usluge.

Također, na stavci Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava došlo je do povećanja prihoda za 17.556.396 EUR za financiranje NPOO projekata, čime se omogućava završetak projekata. Nadalje, iz Modernizacijskog fonda ugovorena je nabava šest baterijskih elektromotornih vlakova i jedne punionice u kolodvoru Kotoriba, ukupne vrijednosti 53.599.800 EUR bez PDV-a. U 2026. godini planirano je plaćanje avansa za vlakove i punionicu u visini od 30 % ugovorene vrijednosti, odnosno 16.079.940 EUR bez PDV-a.

RASHODI

	Plan za 2026.	Povećanje/Smanjenje	Novi plan za 2026.	Indeks
RASHODI POSLOVANJA	134.638.729	29.299.148	163.937.877	**121,8**
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	35.552.713	51.568.530	87.121.243	**245,0**
UKUPNI RASHODI	170.191.442	80.867.678	251.059.120	**147,5**

Ukupni rashodi u Prijedlogu izmjena i dopuna Financijskog plana za 2026. godinu iznose 251.059.120 EUR, što je za 80.867.678 EUR, odnosno 47,5 % više u odnosu na usvojeni plan.

Rashodi poslovanja planiraju se u iznosu od 163.937.877 EUR, što predstavlja povećanje od 29.299.148 EUR, odnosno 21,8 % u odnosu na usvojeni plan.

Rashodi za zaposlene planiraju se u iznosu od 61.865.299 EUR, što je za 7.602.591 EUR, odnosno 14,0 % više u odnosu na usvojeni plan. Povećanje se odnosi na bruto plaće u iznosu od 4.371.761 euro, ostale rashode za zaposlene u iznosu od 1.120.524 EUR te doprinose na plaće u iznosu od 2.110.306 EUR. Povećanje rashoda za zaposlene prvenstveno je posljedica povećanja broja radnika u Društvu. Dodatni radnici potrebni su zbog povećanja broja vlakova i izvršenja voznog reda u otežanim uvjetima uslijed opsežnih radova na željezničkoj mreži, zatvaranja pojedinih dionica pruga, smanjenih brzina prometovanja i usporenih vožnji. Česte supstitucije vlakova autobusima zahtijevaju istodobno osiguravanje željezničkih i autobusnih prijevoznih kapaciteta te dodatni angažman radnika na organizaciji i provedbi prijevoza. Nadalje, zbog povećanih potreba za vozilima i radom, ukupni troškovi eksploatacije u takvim okolnostima povećavaju se i do 40 %. Materijalni rashodi veći su za 22.278.822 EUR, odnosno za 28,2 % u odnosu na usvojeni plan na temelju povećanja troškova energije, tekućeg i investicijskog održavanja te ostalih usluga.

Financijski rashodi planiraju se u iznosu od 412.600 EUR, što je za 23.880 EUR, odnosno 5,5 % manje u odnosu na usvojeni plan. Ostali rashodi planiraju se u iznosu od 415.500 EUR, što je za 558.385 EUR, odnosno 57,3 % manje u odnosu na usvojeni plan.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine planiraju se u iznosu od 87.121.243 EUR te su za 51.568.530 EUR, odnosno 145,1 % veći u odnosu na usvojeni plan. Prema strukturi, čine ih:

- rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine u iznosu od 34.726.370 EUR. Odnose se na prijevozna sredstva u iznosu od 33.037.370 EUR i ulaganja u računalne programe u iznosu od 1.689.000 EUR. U odnosu na usvojeni plan veći su za 12.290.657 EUR.

- rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini u iznosu od 52.394.873 EUR. Odnose se na građevinske objekte u iznosu od 950.000 EUR, prijevozna sredstva u iznosu od 5.823.000 EUR i ostalu nefinancijsku imovinu u iznosu od 45.621.873 EUR. U odnosu na usvojeni plan veći su za 39.277.873 EUR.

Izmjenama i dopunama Financijskog plana predviđena su sredstva za plaćanje dva elektrodizelska motorna vlaka (EDMV), dok je usvojenim planom bilo predviđeno plaćanje jednog vlaka. Naime, ugovor o isporuci šest novih EDMV vlakova, ukupne vrijednosti 57.336.246 EUR, sklopljen je 23. srpnja 2024. godine. Iz sredstava Europske investicijske banke u 2024. isplaćen je predujam u iznosu od 14.334.062 EUR. Isporuka vlakova očekuje se do kraja 2026. godine, dok u 2026. godini na naplatu dospijevaju obveze za dva vlaka. Također, Izmjenama i dopunama Financijskog plana planira se isplata predujma od 15.572.939 EUR za šest baterijskih elektromotornih vlakova (BEMV), za koji su sredstva osigurana iz Modernizacijskog fonda, što predstavlja povećanje u odnosu na usvojeni plan. Dodatno se planira i 507.001 EUR za predujam za izgradnju punionice u kolodvoru Kotoriba, u okviru projekta nabave šest baterijskih elektromotornih vlakova i izgradnje postaje za njihovo punjenje. Sredstva za navedenu investiciju također su osigurana iz Modernizacijskog fonda. Istovremeno, smanjena su ulaganja u građevinske objekte za 6.483.000 EUR zbog promjene dinamike realizacije predmetnih investicija. Također, smanjuju se ulaganja u računalne programe za 8.164.738 EUR, ponajprije zbog odgode nabave novoga prodajnog sustava. Trenutačno se razmatraju dodatne mogućnosti za unaprjeđenje postojećega prodajnog sustava.

UKUPNI VIŠAK/MANJAK

	Plan za 2026.	Povećanje/Smanjenje	Novi plan za 2026.	Indeks
UKUPNI PRIHODI	166.365.679	39.506.526	205.872.205	**123,7**
UKUPNI RASHODI	170.191.442	80.867.678	251.059.120	**147,5**
RAZLIKA - VIŠAK/MANJAK	-3.825.763	-41.361.152	-45.186.915	**1181,1**

Prijedlogom izmjena i dopuna Financijskog plana za 2026. godinu planira se manjak u iznosu od 45.186.915 eura.

RAČUN FINANCIRANJA

	Plan za 2026.	Povećanje/Smanjenje	Novi plan za 2026.	Indeks
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	6.404.984	44.000.000	50.404.984	**787,0**
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE	0	0	0	
PRIJENOS SREDSTAVA IZ PRETHODNE GODINE	6.500.291	8.578.249	15.078.540	**232,0**
PRIJENOS SREDSTAVA U SLJEDEĆU GODINU	-9.079.512	-11.217.097	-20.296.609	**223,5**
NETO FINANCIRANJE	3.825.763	41.361.152	45.186.915	**1181,1**

Primici od financijske imovine i zaduživanja planiraju se u iznosu od 50.404.984 eura. Od toga se 44.000.000 eura odnosi na primitke od prodaje dionica i udjela u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru, namijenjene kupnji dijela nekretnina i pripadajuće imovine društva TŽV Gredelj d.o.o., dok se 6.404.984 eura odnosi na primljene zajmove od međunarodnih organizacija, odnosno EUROFIMA-e.

Kupnjom dijela nekretnina i pripadajuće imovine društva TŽV Gredelj d.o.o. osigurali bi se dugoročni prostorni i tehnički kapaciteti za održavanje i garažiranje rastućeg voznog parka te stvorili uvjeti za objedinjavanje poslovnih i operativnih funkcija HŽPP-a i povezanih društava. U odnosu na izgradnju novoga Tehničko-logističkog centra Zagreb, čija se vrijednost procjenjuje na oko 130.000.000 EUR, kupnja predmetne imovine predstavlja bržu i financijski povoljniju mogućnost osiguranja potrebnih kapaciteta. Uz prijenos sredstava iz prethodne godine u iznosu od 15.078.540 eura i prijenos sredstava u sljedeću godinu u iznosu od 20.296.609 eura, neto financiranje iznosi 45.186.915 eura.